

Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika
Na gradu 1, 2390 Ravne na Koroškem

**Od
peresa
koroških bukovnikov
do
digitalnega zapisa**

»Ohranjanje koroške pisne dediščine«

**Projekt
Digitalizacija, zaščita in dostopnost gradiva,
september 2005**

Listina Pilatove ustanove, 1700

K vzponu šolstva v Guštanju, sedanjih Ravnah na Koroškem, je največ pripomogla Pilatova ustanova. Brata Jakob in Gašper Pilat sta ustanovila denarni sklad za stipendiranje dijakov in beneficiat, ki je poleg cerkvenih opravił tudi poučeval guštanjske otroke.

ne, kateri je od obojstruga škofa sem poslan bir. Dobrotniki kateri so to cerkveno pučanje vprostavili, in ga posebno pospirali se imenujejo:

Florian Risiutnik ino Vincenc Revolnik, ta dva moža sta bila tudi to prva cehmaštra ino za njema njih sinovi Anton Risiutnik ino Šuri Revolnik, katere sta to cerkveno službo do leta 1624 prikerbeli.

Traven teh pridimenovanih bojo se k dobrotnikom te cerkve šteli:

Baltasar Vavraunich, Rudoff Jeseinich, Bene, Dikt ino Lambert Močivnich.

V leti 1601. pridejo Tomas ta gl. škof Lublanski v Dobernovos na Koroš. ko h novi maši Boštjana Kibelna stariga snanea ino prijatela, ino pridejo per te perlornosti škof Gutshtanski terj na to goro.

Začetek Svete Uršule

Rokopisni dokument, ki govori o začetku oziroma izgradnji cerkve svete Uršule na Uršlji gori.

Metarnikovo prerokovanje, 1799

Zanimiv rokopis prerokovanja, ki ga je leta 1799 prepisal neki Šiman v Kotljah. Prepis so našli na podstrešju pri Šratnekarju, ko je tam gospodaril Janez Metarnik.

Metarj k leti 1732 govorim me liho
v tem letu 1732 bo de fa shiing
Ma Golifon Kregikale inu po
Leta 1733 Je bo de Hukomifigon
inu vptim leti 1734 bo de par
Leta 1735 bo de Hukomifigon
Kralafrankrajka inu spanize
vptim leti 1735 bo de
Leta 1737 bo de volikero de ma
vptim leti 1738 bo de gnu dno
vptim leti 1739 bo de dragotina
bo de je glu velino dushit inu po
Leta 1740 bo de gnu velino po
Leta 1742 bo de volika

1882

Rodil se je 20. novembra pri Župancu na Dobrijah.

Na Dobrijah okoli leta 1900

1889–1893

Obiskoval je nemško ljudsko šolo.

1894–1902

Hodil je na nemško gimnazijo v Celovcu.

Franc Kotnik kot dijak celovške gimnazije

1902

Po maturi je opravljal enoletno vojaško službo v Ljubljani.

1903–1907

Vpisal se je na graško univerzo in študiral slavistiko.

DR. FRANC KOTNIK (1882–1955)

Njegova zapuščina predstavlja zametke domoznanstva v Koroški osrednji knjižnici.

Slavist in etnolog iz Mežiške doline je v prvi polovici 20. stoletja s svojim ustvarjalnim delom stopil v slovenski kulturni in znanstveni prostor. Prav gotovo je ena izmed najpomembnejših kulturno-zgodovinskih osebnosti naše Koroške. Njegovo delo, predvsem znanstveno in strokovno, je vsestransko.

Ob promociji

1908–1919

Pridobil je naslov doktorja filoloških znanosti in nastopil državno službo kot pripravnik na celovški gimnaziji, kjer je kasneje postal profesor.

Slovenski maturanti celovške gimnazije 1914 z dr. Francem Kotnikom

1911–1917

Deloval je kot odbornik časopisa Mir in Časopisa za zgodovino in narodopisje.

1915

Vpoklican je bil k vojakom in je služil v Galiciji in na koroško-italijanski fronti.

1919

Postal je vodja nastajajoče nove gimnazije in učiteljišča v Velikovecu.

1920

Po plebiscitu je odšel na Ptuj, kjer je dobil profesuro na realni gimnaziji. Posvetil se je raziskovanju ljudskega življenja v okolici Ptuja, glavnina njegovega dela pa je ostala zvesta koroški kulturi.

Muzejski društveniki na ptujskem gradu

1924

Napisal je Storiје I, Koroške narodne pripovedke in pravljice.

1927

Z novo upravno ureditvijo Slovenije je postal prosvetni inšpektor v Mariboru.

1929–1933

Opravljal je službo prosvetnega inšpektorja pri bano-vinski upravi v Ljubljani.

1933

Bil je upokojen iz političnih razlogov in postal ravnatelj Mohorjeve družbe in njene tiskarne v Celju.

1943

Med drugo svetovno vojno se je umaknil v Ljubljano in napisal življenjepis Jerneja Mozgana in delo Slovenske starosvetnosti.

1955

Umrl je 6. februarja v Celju.

Zhaphene mu potvrdjene bolite, vse ver-
 ne svetuje, katerikoli telišča, tukaj pa le-
 tam shodnim brlofova priznanja, da nam
 ta ugodni pohari, namuši Jafus chōg tiza
 shiuniga boga Evone rojeniga son, kateri
 je sanuigha shudizhane uafis na ta puz
 puzhel, mu od te kraljeve shude shiuniga
 nariv rojen bil, mu uaf te shup, puzji
 rojen potatane boga fuch kvi na frami
 mu fuchga konga o'puzhel, nai uaf na
 tajsh nagh fuzgul, krali Nebosh mu sem
 te shama, mu uaf shagi, od vsi martre tik
 hizi, mu uaf obudi na te sadni fuzm Jan
 mu uaf potvrdi vsem fuzgham mu fuz
 mikan vhim Neboshkam kralygha Jafus
 chōg kaleri jo ogham mu nariv fucham Oa
 kbi bry shura vnu kralyga od vraghosh
 O vraghosh! O fuzgul bry ogha Nebosh
 ka, kateri vragosh vragi, nabish, mu tu
 shudizhane tiza zhlouka salulu imash
 ni fete proshnu, dabi te kral naye same
 maphika, shidghane mu shidghane ka
 teri jo mairam ali uriku labi shōhō na
 shi pomagal, kateri jo pa vnu pravi
 veri jo tiza fuch potvrdi mu katerikoli
 telišča na letem ali shigih shagnarich

[illegible]

Črnjanski rokopis, 17. stoletje

Dve strani obsegajoča molitev iz sredine 17. stoletja priča o rabi slovenskega jezika v Mežiški dolini.

Andrej Šuster Drabósnjak, Komedija o izgubljenem sinu, začetek 19. stoletja

Znani narodopisec dr. Franc Kotnik (1882–1955) je širši javnosti odkril Andreja Šusterja Drabósnjaka (1786–1825), bukovnika iz Kostanj nad Vrbskim jezerom. Njegove rokopise in številne prepise njegovih del hrani naša knjižnica.

Si M

Oh frater Cai Gosh ti Mene cutchhai pou te fard
al jemash vestit predigati iedi nashhi Menthant
jes jemam Inaxior sedei en roue
Ca ti Gosh Joma faverhi Mor-
Jones bode Menci Moi Dieu sthan
poidem shniem posviete Com sthemam
tr jas fabe poviem Mes
le Gosh olucian Joma Cohor pes
ti lieshi Joma Cohor enc fete vedou
jes Com pa posviete vtheli polidou
ti si she Name stherhou ponozhi
le Gosh poidem Cohor si ponozhi

Vsaka knjižnica, ki varuje pisno in kulturno dediščino, je pred zahtevnimi nalogami:

- kako ohraniti gradivo za prihodnje rodove,
- kako zavarovati ogroženo gradivo,
- kako zagotoviti ustrezne pogoje hranjenja,
- kako zagotoviti restavracijo dragocenega gradiva.

Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika je načrtno že začela s postopki ohranjanja dragocenega gradiva, predvsem iz rokopisne zbirke, saj je zanimanje strokovne javnosti za tovrstno gradivo zelo veliko.

Odločili smo se za digitalizacijo dragocenega gradiva iz rokopisne zbirke, večinoma iz zapuščine dr. Franca Kotnika.

Projekt digitalizacije je finančno podprlo Ministrstvo za kulturo RS in predstavlja vzorčni projekt za vse knjižnice na območju Koroške.

Digitalizirano rokopisno gradivo je javno dostopno v elektronski obliki na spletni strani Koroške osrednje knjižnice (www.rav.sik.si).

Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika
Na gradu 1, 2390 Ravne na Koroškem

02 870 54 20 - izposoja
02 870 54 21 - informacije
02 870 54 24 - direktorica
02 870 54 22 - uprava
02 870 54 32 - domoznanski oddelek

Izdala in založila: Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika
Ravne na Koroškem / zanjo Majda Kotnik-Verčko / Besedilo: Simona Šuler Pandev in Simona Vončina / Fotografije: fototeka knjižnice /
Oblikovanje: ZIP center d.o.o., oddelek za oblikovanje / Tisk: ZIP center d. o. o., Tiskarna / Naklada: 1000 izvodov, oktober 2005